

تفصل

خرجه وکیل خودش بر مبلغ
مذکور هفتاد و پنج روپيه
هفت انه بدهد

خرجه وکیل رسانده شد در
این عدالت بر مبلغ یک هزار
شصت و سی و پنج روپيه
هفتاد و پنج روپيه
هفت انه بدهد

Signed, I. Stuart,

Acting Register.

Signed, W. Cowper.

A true Translation,

Thomas Hayes, B. Translator.

CHAPTER III.

ARIZDASHTS,* OR LETTERS FROM INFERIORS.

I

From Jesserut Khan, Naib or Governor of Dacca, to the Nabob of Moorshudabad, probably Sief Addowleh.

PREVIOUS to this, twenty large (copper) pots with covers and spoons, being part of the government order in the kitchen department, were, in obedience to your commands, despatched on some *Pulwar* boats, on the 19th of the month Zihij, of the year 9, (of his Majesty's reign). At this time all the other furniture, which by the exertions of Mohammed Cossim have been prepared, together with the instruments for the band of music, which were ordered, have this day, being the 27th of the above mentioned month, been forwarded on three *Willack* boats, under charge of Mohammed Cossim. An exact list of these articles, specifying the weight of each, is enclosed in this despatch, and will be submitted to your Highness's inspection. The (copper) baths and other articles which are not yet ready, shall be shortly sent. Received according to List, A B.

N. B. Dacca was at this time famous for these manufactures; the copper was chiefly English. The instruments of the band were principally trumpets, kettle-drums, &c.

* The words Arzy and Arizdasht, were formerly synonymous. The former is now generally confined to Petitions, the latter to Letters.

باب سوم

عرضداشت

اول

عرضداشت دولت خواه جبارت خان

قبل از این بیست عددِ دیگِ کلان مع سرپوش و کفگیر منجمه
 ظروفِ فرمایشی باورجبخانه سرکار برطبق پروانه تاکید بحمل
 کشتی‌های پلوار بتاریخ نوزدهم^۹ شهر ذیحجه روانه حضور نموده
 و الحال نیز هر قدر ظروف باهتتام محمد قاسم تار شده بالوازمه
 نقارخانه که بموجبت فرمایش تار گردیده بود امروز که بیست
 و هفتم شهر مذکور است بحمل سه^۳ منزل اولاق مصحوب محمد
 قاسم مذکور ارسال میگردد^{۱۰} احوال ارسال نامه ان بقید وزن مطاوی
 عرضی هذا ترسیل میدارد^{۱۱} از نظیر فیض مظهر خواهد گذشت
 خوض و غیره چند چیز تعمیر نشده^{۱۲} انهم عنقریب ابلاغ خواهد
 نمود
 بموجب داخلای رسید

II

From the Same to the Same.

YOUR gracious and illustrious letter, directing me (your humble servant) to ascertain and send a list of the number and value of the barges, and other boats of government, which are now on the stocks, but the completion of which has been discontinued, and that, after the said list had been submitted to your special inspection, orders should be issued for my further guidance, honoured and elevated me by its arrival. During the period that the Nuwab Intizam Ad-dowleh resided at Jehangire Naghur (Dacca), the works on all the boats, whether for use or pleasure, both in this district and Silhet, were discontinued, but from time to time a few of them were repaired. For a long time, things remained in this state, after that an order was issued, directing some of them to be completed, and others to be entirely laid aside, the former were in consequence sent to the presence; with respect to those which, being only half finished, were laid aside, on the arrival of your gracious letter, I sought in Dacca for some purchasers, in order to ascertain and send you an account of their value; but being disappointed in this, I employed the head carpenter and smith, to give an estimate of the expense of the wood and iron; I also got the traders in woollens, and the inspectors of this art to do the same. Both of these lists are enclosed in this despatch. Your well wisher felt repugnance to send these estimates, because they are not all commensurate to the real value, and great loss must

دویم

ایضا

نوازش نامه عظامی مشتمل بر اینکه کشتیهای بجره و غره سرکار که موقوف شده در کارخانه است احقر قیمت آن مشخص گردانده فرد قیمت بقید تعداد کشتیهای مزکور ابلاغ دارد بعد ملاحظه خاص قسمی که ارشاد شود مطابق آن بعمل آرد عز ورود بخشید معزز و ممتاز ساخت در ایام که نواب انتظام الدوله بهادر جهانگیر تشریف آورده تمامی کشتیهای خاص بحرو سرباب تهبانه سلامت و سرکار عالی موقوف ساخته بودند کشتیهای مزبور اندک اندک مرمت شده مدتی همچنان مانده بود بعد از آن که پروانه بحالی و موقوفی کشتیها صادر گردید موافق آن کشتیهای بحالی تبار گردانده روانه حضور نموده و کشتیهای موقوفی نم کاره مانده برود نوازش نامه هر چند در جهانگیر خریدار تلاشی نموده بهم نرسد که از او قیمت فیصل ساخته معروض دارد لاجار از مهتر درودگران و اهنگران تخمیناً صرف قیمت تخته و آهن و قیمت پوشش کشتیهای مسطور بوقوف بانات فروش و مبصران این فن مشخص گردانیده افراد آن مطاوی عرضی هذا ارسال داشته دولت خواه نمی خواست که افراد مرقوم ترسیل سازد که باین قیمت هیچ مناسبت ندارد و نقصان کلی

therefore be expected; but in compliance with your order, and if at any future time these boats should be broken up, the planks and iron may be used for the repair of others, I have forwarded them; I have also sent a particular account of the expenses of the boats for this year, the works of which are postponed. I am hopeful that orders may be given to the government agents to inspect both these papers, and that you will signify to me your Highness's pleasure thereon, that I may act accordingly.

Endorsement, probably by the Nuwab, as the heads of the answer for his Secretary.

BE it known, the papers which were sent, arrived, after being inspected, directions will be forwarded for your guidance. What further need be said?

Signed, with a Cypher

N. B. Jesserut Khan was the ancestor of the present Nuwab of Dacca, when ordered by Cassim Aly to put the English, then at Dacca, to death, he very magnanimously refused, and sent them all to Calcutta, on which account his descendants have the title of Nuwab, and a pension from government.

III.

Arizdasht supposed to be addressed to the Nuwab of Moorshudabad.

May the cherisher of the poor be prosperous!

THE excellent Moolavy Ahmed Sayd, inhabitant of the village of Bodehana, part of the lands held in free gift from government, has a numerous family, and but slender means, it is requested, that some daily allowance may be granted him by government, that being enabled to support his family and dependants in a comfortable manner, he may employ himself in teaching the sciences, and be occupied in praying for an increase of your life and prosperity, (the granting this favour) will be praiseworthy in this world, and will obtain a glorious reward in futurity. May the sun of longevity and fortune continue to shine!

Note. As the seal or signature is generally affixed to the *envelope*, the writer is not known, but it is an excellent specimen of terse writing, so uncommon with the Persians.

See Plate 13, No. I.

متصور است لکن تا کبد حضور و بنابر اینکه اگر در سال آینده این کشتها شکست شود تخته و آهن بکار کشتها درآیند روانه نموده و امستان که در مرمت کشتیهای موقوفی خرج گردیده است کاغذات نیز تفصیل وار ابلاغ میدارد امیدوار است بمتصدیان حضور ارشاد شود که هر دو کاغذ را ملاحظه نموده بنهجیکه مرضی مبارک باشد ارقام فرمایند که مطابق آن بعمل آید

معلوم نشود کاغذ مرسله رسید بعد ملاحظه
قسمیکه بنگارهی رود بعمل خواهد آورد
زیاده چه بر طراز بیض

سیوم

غریب پرور سلامت

فضیلت ماب مولوی احمد سعید مستوطن قصبه بدهانہ محال
الشمغا سرکار کثرت عیال و قلت معاش دارد امیدوار است که
چیزی یومیه از سرکار فیض اثار مقرر شود که با عیال و چندی
طلباء دیگر معاش بسر برده در تدریس علم مشغول شده دعا از
دیاد عمر و جاه و وظیفه و ورد خود سازد باعث رسم جمیل در دنیا و
اجر جزیل در آخرت خواهد شد افتاب عمر و دولت تابان و در
خشان باد

IV.

May the shadow of the Kibleh and Kābā of his Servants be perpetual !

THANKS be to God, that the fruit of your kindness and exertion has through the divine favour arrived at perfection. In consequence of the desire of the worthy Mr. Davis, may his prosperity endure ! Your humble servant repaired to the office (or court) and passed half an hour there, after which he returned home. The other circumstances cannot be communicated in writing, but must remain for a personal interview * what further need be said ?

See Plate 13, No II.

*

V.

May the prosperity of your Excellency endure !

AFTER the performance of due respect, it is represented to the attendants of your Excellency, that your humble servant stated the particulars of his situation at Baloghaut, when you were so kind as to say that in the advancement of your affairs I will not be deficient ; my Lord, up to the present time you have not done any thing for your humble servant, on this account he is much vexed and hurt, that notwithstanding such protection and patronage he cannot succeed. He is therefore helpless, and must impute it to fate, but he still retains hopes from your generosity and kindness, and begs that you will speak a few words for

* Literally, lip to lip.

چهارم

قبله و کعبه بندها دام ظلّه

سپاس است قادر کریم را که آنچه ثمره اشفاق و محبت کشتی
انجناب بوده بعون عنایت کردگار بظهور رسد چون رفتن بنده
تا کعبه حسب الطّالت جناب فضیلاب مستر دیوس صاحب
دام دولتۀ اتّفاق شده و یک نم ساعت زمانی را در انمقام صرف
کرده باز عود بحانه نموده شد دیگر مراتب بجز مشافهه قابل
تحریر نیست زیاده حه عرض نماید

پنجم

خداوند نعمت دام اقبالیّه

بعد آدای آداب تسلیمات بسدگانه بجا آورده معروض بجناب
مالازمان حضور پرنور ممدارد همگی احوال فدوی در مکام بالو
گهات بجناب عالی التماس نموده بود و از زبان مبارکی خود
فرموده بودند که در حق شما بهر نوعیکه بهتر شود قصور نخواهم
کرد خدایگان من لیکن تاهنوز در ماده فدوی هیچ اثر بهتری
نفرموده اند از اینمعنی فدوی غایت حران و پریشان میباشد
که اینچندین اتکای و پشت پناهی داشته کار فدوی صورت نمی
دهد چاره نیست گردش از بخت خود است الحال امسوار فضل
و کرم است توقع که از راه بنده نوازی دو کلمه برای فدوی نزد

him to the Governor, in order that he may obtain his wishes, this subject has been also stated to Captain Stewart, who will acquaint you with all the circumstances of your humble servant. All my success in life depends upon your Excellency I have no other aid or support It was proper to represent thus. May the sun of prosperity and good fortune continue to shine !

The representation of Goolāb Sīng Subadar

Nota. This letter was addressed to Colonel Symes in the year 1803. The writer was one of the Subadars belonging to the escort which went to Ava. The object of the writer was to retire on full pay, but his claim was not considered sufficient.

VI

Hail, cherisher of the poor !

AFTER approaching the illustrious threshold of the court, the axis of bounty, it is represented to the attendants of the illustrious Presence, that this day your humble servant is prevented from waiting on you, in consequence of some business of the press. It was proper to represent thus. God grant that the sun of dignity and prosperity may continue to shine, and be resplendent from the horizon of your wishes !

The representation of Hussein Aly.

VII.

Hail, cherisher of the poor !

AFTER approaching the illustrious threshold of the repository of bounty, it is

صاحب کلان سعی نمایند که مقصد فدوی حاصل شود و اینمعنی هم بحضور کپتان استور صاحب عرضی نموده است از صاحب موصوف حقیقت فدوی واقف شوند خداوند مالک و مختار حال و مال اینفدوی هستند و بغیر از جناب عالی پشت و پناهی جای دیگر ندارد واجب بود عرض نموده افتاب دولت و اقبال تابان باد

عرضداشت فدوی
گلاب سنگ صوبه دار

ششم

غریب پرور سلامت

بعد تقدیم سده سنه دربار فیض مدار ملازمان حضور فیض ظهور عرض میدهد که امروز فدوی از بعضی کار ضروری چهایه خانه از ملازمت فیض موهبت باریابان حضور لامع النور محروم مانده واجب بود عرض نموده الهی افتاب حشمت و دولت و اقبال از افق مراد لامع و ساطع باد

عرضی حسین علی

هفتم

غریب پرور سلامت

عرض میدهد
بعد تقدیم سده سنیه بجناب فیضاب باریابان حضور لامع النور

represented to the attendants of the illustrious Presence, with respect to the number of books that have been ordered, whatever number you may direct, shall be got ready by the day after to-morrow, and I will bring them with me. Your humble servant's lodgings are in Kolingy, near to the habitation of Moolavy Roshen Aly. It has been represented for your information. May the sun of prosperity and good fortune continue to shine and be resplendent!

The representation of your devoted Hussein Aly.

VIII

May God extend the shadow of the cherisher of the poor, the lord of bounty! AFTER performing due respect, it is represented that two copies of the Muasu Alungry, which have been compared, are herewith sent, and will be submitted to your illumined sight. On account of the indisposition of Mohammed Vehay, your humble servant is obliged to attend the press in his room, and cannot therefore wait on you. It was proper to represent this. May the sun of dignity and good fortune shine, and be resplendent from the horizon of greatness and glory!

Hussein Aly.

IX

Arizdast.

May God preserve the exalted, the illustrious, and bountiful to his friends! AFTER performing the duties of respect, it is represented to your intelligent mind, that the fresh instances of your attention at this time, respecting the new

عرض میدهد برای چند عدد کتاب که ارشاد شده است مقدار و چند آن که ارشاد فرمایند انقدر پس فردا تیار نموده همراه خود بحضور عالی بیارد و مکان فدوی در محله کلنگه متصل مکان مولوی روشن علی صاحب است بنا بر اطلاع عرض نموده افتاب دولت و اقبال تابان در خشان باد

عرضی فدوی حسین علی

هشتم

غریب پرور خداوند نعمت
مد ظله العالی
ادابیکه در خور ملازمان است بحضور ایستادهای فیض گنجور
مولوی ساخته عرض میدهد که دو جز مائر عالم گیری که در
معروضه مقابله آمده بود ارسال یافته از نظر انور خواهد گذشت
و احضار فدوی از باعث نادرستی طبیعت منشی محمد و حاج که
بنده بعرض ایشان در چهارپه خانه خواهد رفت در جلباب خفا
مختفی ماند واجب بود معروض نموده نیر حشمت و اقبال از
افق سطوت و اجلال ساطع و لایح باد
ایضاً

نهم

صاحب والا مناقب رفیع المنزله عالی مرتبت فیض رسان
مخلصان سلمه الله تعالی بعد تقدیم اداب نیاز و خاکسری مکشوف
خاطر فیض مظاهر میگرداند که در این ولا از توجهات تازه انقدر

book, has laid a load of obligation on the neck of your humble servant, he therefore thinks it incumbent on him to express his gratitude. In consequence of your kindness and favour, the Honourable Company have returned the said book, and have beside made a present of one hundred pounds. As this instance of bounty proceeds entirely from your exertions, your humble servant is laid under such innumerable obligations, that a recital of them is beyond the bounds of repetition or writing. May the Almighty preserve you, and continue your kindness and bounty †

From your humble servant,

Croydon,

Sied Hussein Aly

Dated, 14th of the present month,

A. D. 1813.

Note. The book alluded too, was a Hindustany Grammar written by himself in *English*. I doubt whether he was satisfied with its fate, and therefore suspect the letter is ironical.

X.

Direction.

Please God, may this be presented in Sultanpore, to the benevolent sight of my Lord, the generous and beneficent Captain Stewart, may his shadow be extended †.

MAY the prosperity of my beneficent and generous lord and master endure †
After salutation and humble respects, which is the practice of faithful servants, it is represented that a long time and a distant period has elapsed, since I have

دان که در تقدیم تصنیف این نحف عمل فرموده اند گردن خود را زیر بار منت انقدردان یافته شکر گذاری انرا بر ذمت همت خود لازم و واجب دانست اعنی آنچه از عنایت و نوازش انقدردان کمپنی بهادر کتاب معلوم را مسترد نموده و علاوه بر آن مبلغ یکصد پونده انعام فرمود پس بر آنچه مساعی جمیله انجناب باعث این انعام گردیده اند از آن مهر این خاکسار مهنون و مرهون منت بی شمار فرموده اند که ادای آن از حیث تقریر و تحریر بیرون است او تعالی با این مهربانی‌ها سلامت با کرامت دارد

من العبد المذنب

تحریر چهاردهم شهر حال

سید حسن علی

سنه ۱۸۱۳ عیسوی

از بلده کریدن

دهم

سرنامه

انشاء الله تعالی در سلطانپور

از نظر فیض اثر صاحب خداوند خدایگان فیض بخش فیض رسان

بگزرانند

کپتان استوارت صاحب مد ظله العالی

صاحب خداوند خدایگان فیض بخش فیض رسان دام اقباله بعد

عرض بندگی و تسلیمات که شیوه فدویان راسخ العتقاد است

معروض خدمت فیض شرجت میگرددانده مدت مدید و عهد بعید

برآمده که باطلاع خیریات مزاج ذخیره اندوز مسرت و شادمانی

had the happiness and pleasure of any information respecting your health and welfare; the mind of your attached servant has been long accustomed to your kindness, he is therefore anxious and desirous of paying his respects. Some time ago, I heard verbally from Meer Ashruf Hussem, that he had the honour of waiting on you at Cawnpoor, and found you in good health. I also learnt from him, that you had kindly enquired respecting the situation of your humble servant; on hearing of this circumstance, I was much comforted and elevated. May the Glorious God preserve you, and enable you to assist mankind! I also, on hearing of your being at Cawnpore, sent a letter thither, but I suppose, from the negligence of the postman it did not reach your illustrious sight, or I should have been honoured with an answer. Now that you are stationed at Chunar, please God, I will shortly do myself the honour of waiting on you. Your humble servant has been for these last two years in Joanpoor. I have thought it proper to state this: what further can I represent? May the sun of prosperity and good fortune be ever shining and resplendent by the favour of the Lord!

The representation of Meer Dost Aly.

XI.

May the prosperity of my bountiful lord, the Captain, the refuge of the poor, the asylum of the helpless, endure!

It is represented to your beneficent presence, that sometime since, viz. on the 29th of July, I sent a letter, containing an account of my situation, by the post,

نگردیده دل فدویت منزل خو کرده اشفاق قدیمی است نگرانیها دارد و مشتاق ملازمت میباشد قبل از این زبانی میرا شرف حسین که در کانپور بملازمت سرفراز شده بودند، حیرات مزاج شریف معلوم شده بود و این هم معلوم شد که از راه خداوندی استفسار احوال فدوی میفرمودند باستماع اینمعنی خلی جمعیت خاطر و سربلندی حاصل گردید، او سبحانه جل شانه باین خداوندی سلامت و کامروای کافه انام گرداناد و فدوی هم باستماع تشریف داشتن در کانپور عرضی نموده بود لیکن معلوم میشود که از نارسای قاصدان از نظر عالی نگذشته و الابدواب سرفراز میشود حالا که در چنارگده تشریف فرما شده اند انشاء الله تعالی عنقریب بملازمت مشرف خواهد شد و فدوی از عرصه دو سال در جونپور است بنابر اطلاع معروض داشت زیاده چه عرض نماید افتاب دولت و اقبال دایما تابان و درخشان باد یوب العباد

عرضی میر دوست علی

یازدهم

کپتان صاحب خداوند نعمت ملاز غریبان ملجای بیکسان دام اقباله.

میرسانده

بمضور فیض گنجور

قبل از این بیست نهم شهر جولای عریضه نیاز مشتمل بر احوالات

and hope it arrived. Although your humble servant is desirous to pay his personal respects by proceeding to your illustrious presence, to explain his situation more particularly, as my master, Mr. Roberts, is averse to it, I must for this reason put off asking leave of absence. But I have the greatest anxiety to hear of your welfare, if you will honour me by a scrap of a letter, I shall obtain two objects, First, from its contents I shall derive comfort, and tranquility of mind, Secondly, its arrival will raise me in the estimation of my companions. As I sometime ago accompanied my master to Jynaghur, I have made a map of the road, with the distance marked in miles, from Agra to Jypoor, if you choose I will send it to you. God grant that the sun of fortune and prosperity may continue to shine!

The representation of Mooneef Aly.

XII.

Direction.

May this be honoured by the illustrious reception of Captain Stewart in Calcutta.

MAY the illustrious shadow of my lord the Captain be extended! Beeby

برسبيل داک ارسال حضور عالی ساخته اگر بنظر فیض اثر در
 آمده باشد زهی شرف هر چند که این فدوی میخواهد که در آنجا
 رسیده بمشاهده جمال مبارک دیدن را روشنی دهد و احوال
 سرگذشت خود منن و عنن ظاهر سازد چون مزاج صاحب خداوند
 نعمت رابرتس صاحب بهادر بنوع دیگر است از این باعث
 در طلبیدن رخصت متوقف است تمناي دریافت احوال خود
 بدولت بدرجه اتم بدل میدارد اگر یک پرچه سرفراز نامه عالی
 این فدوی سرفراز شود دو مطلب می براید اول آنکه ادراک
 حقیقتش تسلی و تسکین دست میدهد دومی از ورودش در
 همچشمان موجب سرخ روی چون در آن والا همراه صاحب خداوند
 نعمت اتفاق رفتن جینگر افتاده بود نقشه از اکبر آباد فا جیپور
 بحساب مبل نوشته است اگر حکم شود ارسال حضور سازد الهی
 افتاب دولت و اقبال درخشان باد

عرضی منیف علی

دوازدهم

سرنامه

بجناب فیضاب خداوند خدایگان کپتان استوارت صاحب

معزیاد

در کلکته

کپتان صاحب خداوند خدایگان مد ظله العالی بی بی جنیت

Jennet having performed the duties of respect and attachment represents the state of your humble servant to the time of writing, excites her gratitude, and she petitions day and night at the court of the omnipotent for the joyful tidings of your health and welfare. My Lord, a long time has elapsed that I have not heard any news of the welfare of my lord the Colonel, nor of his illustrious son, nor his respected lady, wherefore my heart is anxious and perturbed, my heart burns, and my eyes weep; I trust that if you know any thing of their situation you will communicate it to your humble servant, and whenever you write to Europe, constantly present my compliments and service. What more beyond my humble respects.

The Petition of Beeby Jennet.

XIII.

Direction.

May this address be presented to the benevolent and illustrious Captain Stewart, may his prosperity endure!

MAY the prosperity endure of my gracious and kind master! Your servant, by the auspices of your Excellency, is arrived with the baggage at Chytpoore; he is hopeful that you will give him a note to Mr. Harrison, the custom master of Hoogly to grant him a passport, that he may not be molested, stating that Moonshy Meer Jyeen is going with his family to Patna (and has nothing with

بعد ادای بندگی و شپوه پرستندگی بجا آورده معروض میدارد
احوال عاجزه لغایت تحریر بحمد است و خیریت و نوید مشرده
صحت سلامتی ذات ستوده صفات شبانه روز انجمنایگان از درگاه
جل شانه مسالت دارد خداوند عرصه بعید در آمده که هیچ
اخبار سلامتی خداوند نعمت کرنل صاحب دام اقباله و صاحب
زاده بلند اقبال و بیبی صاحبه مکرمه در اصغای این ضعیفه
نرسیده لهذا دل نهایت مضطرب و مشوش می باشد چشم گریان و
سینه بریان است ترصد که اگر خداوند را چیزی احوال صاحب
مهدوح معلوم باشد ان خداوند باین ضعیفه اطلاع فرمایند که
موجب تسلی خاطر حزین باشد و در چہتی ولایت بصاحب
موصوف از جانت این ضعیفه سلام بندگی نویسان باشند زیاده
بندگی
عرضی بیبی جنت

سپزدهم

بجناب فلک ماب جناب خداوند نعمت ولی نعمت کپتان
استور صاحب دام اقباله
بگذرد
خداوند نعمت ولی نعمی دام اقباله غلام از اقبال جناب عالی در
چیت پور معه لوازمه رسیده است امیدوار که چہتی جهت راه
داری و عدم مزاحمت بنام هارسین صاحب صاحب پرست هگلی
عنایت شود بمضمون اینکه منشی میر جبین و غیره از چیت پور

him) but articles of food and clothing. May the sun of prosperity continue to shine through the favour of the lord of all his servants !

The petition of Moonshy Meer Jyeen.

XIV.

May the fame and prosperity of the Captain of exalted virtues, and high dignity, the beneficent of the age, be perpetual !

CONSIDERING the performance of my duties (to you) as the source of constant success, it is represented, that previous to this several letters were dispatched by post, addressed to the dependants of your illustrious Presence, most probably some of them were honoured by your perusal, but as yet (your humble servant) has not been gratified by an answer to any one of them. God grant that the cause of this may only be pleasant and useful occupations, the strong desire which constantly pervades the heart of your supplicant is beyond the power of the pen to transcribe. May God, through his universal bounty, preserve the person of that source of goodness to all eternity, and grant him power in this world to assist the helpless, and illumine the eyes of his servants, with the dust of his blessed footsteps. The situation of your humble servant is this, that having served Colonel Ashe for three years, for the last seven months I have been at home without employment. When Colonel Symes was about to

معته لوازمهٔ خور و پوش و غیره بعظیم اباد می‌رود الهی افتاب
دولت تابان باد برب العباد

عرضی منشی سپهر چین

چهاردهم

کپتن صاحب والامناقب عالی منزلت خداوند نعمت فاض
زمان دام اقبالهم واجلالهم

ادای مراسم عبودیت را سعادت ابدی یقین کرده عرض میدارد
سابق از این چند قطعه عریض نیاز ترسبل داک بخدمت بهره
یابان حضور پر نور ارسال داشته غالب که از نظر انور منور شده
باشند لیکن تاهنور بجواب یکی سرفراز و مهتاز نگشته الهی باعث
این جز معیش و عشرت و کاربار دنیوی امری موانعش مباد تمناي
استان بوسی جناب فیض ماب قدریکه بدل نیاز منزل هر ساعت
میدارد قلم بریده زبان بیانش کرفن نمیتواند او سبحانه تعالی
بفضل عمیم خویش ذات مصدر حسنات را تا ابد الدهر سلامت
یا کرامت کار فرمائی جهان و مشکل گشای محتاجان داشته از
خاک پاک قدمان مبارک هدیهٔ رسد رسیده بنده را نور آگین
نمایند احوال فدوی بر این منوال است تا سه سال بخدمت
کرنل آیش صاحب خداوند نعمت اوقات بسری نهوده از عرصه
هفت ماه معطل محض خانه نشین است در آن روزها که

proceed as Envoy to Ava, that source of bounty was pleased to call me to recollection, but Colonel Ashe would not permit me to leave Sindeela; still I am hopeful from your bounty and favour that you will honour me by an answer, which will raise me in the esteem of my acquaintances, and whatever further favours you may be pleased to confer, will be the cause of your celebrity through the world; it was proper to represent this, to add more would exceed the limits of propriety God grant that the sun of prosperity and good fortune may continue to shine and be resplendent!

P S. I have not written you any account of the country, or of the war, fearing that my letter might fall into the hands of any other person, and that I might be improperly suspected, but if you desire it, I will constantly inform you of the occurrences in this neighbourhood.

The representation of Anunteram, inhabitant of Ferrokhabad.

Note. The writer was a *Hindū* Moonshy, and although his letter may not bear minute criticism, he was a very clever intelligent person. I recommended him to Colonel Ashe, who would not part with him when I wished him to accompany the Embassy to Ava.

Direction of the Envelope.

Please God may this be honoured by the perusal of the illustrious Captain of exalted virtues and high dignity, Captain Charles Stewart, Calcutta.

XV.

May the cherisher of his dependants, Major Stewart, be ever prosperous! THE habitation which has been selected for Murza Kheleel is too confined.

کرنل سمس صاحب بعهدهٔ وکالت سبت آوا تا زم بودند انجمنهٔ
فیض از راه بنده نوازي یاد فرمودند اما کرنل آیش صاحب از
سندبيله رخصت ندادند خیر الحال اسدوار فضل و کرم انست
که بجواب عریضه سرفراز و ممتاز فرمایند بهمیشمان سرخرو
شود و آنچه بحق غلام توجه خواهند فرمود نیک نامی جهان خواهد
گردید واجب بود بعرض رسانید زیاده حد ادب الهی نری دولت و
اقبال تاپان و فرخشان باد مکرر آنکه

احوال ملک و جنگ از این ترس عرضنداشته شاید بدست کسی
افتد ناحق ملزم شوم اگر ارشاد شود همیشه از کیفیت اطراف
ملتس ماند

عرضی بنده اننت رام
از مقام بلده فرخاباد

سرنامه

انشاء الله تعالی در کلکته

از نظر کمیا اثر کپتن صاحب والا مناقبت عالی منزلت کپتن
چارلس استوارت صاحب معزز باد

پانزدهم

میجر صاحب تفضلات فرمای متوسلان دام اقباله
مکانی که برای بودن میرزا خلیل تجویز شده است چون مکان

and has no private apartments; wherefore the aforesaid Mirza requests, that through the kindness and favour of your Excellency, some other residence may be appointed for him; to write more would exceed the bounds of respect.

The representation of Abd al Aly.

N. B. The writer was a very genteel man and a good scholar; he joined the East India College in 1807, and died in 1815, his tomb is in the churchyard of All Saints, Hertford.

XVI.

Petition of Mirza Kheleel to the Court of Directors.

May the prosperity of the Lords of Bounty be perpetual!

WHEREAS the poor and the helpless are always relieved by the bounty of the Company, I therefore represent that my agent Lala Bowany Punshad Pundit, who lives at Lucknow, is adorned with honesty and rectitude, and is perfectly skilled in commerce and in accounts, and has been long employed on the part of my father, the chief of merchants, Hajy Kerbela Mohammed Tehrany, in the most important duties under the government of the Nabob Assaf Addowleh, and Hussen Rezā Khān. I request that some situation may be conferred on him, that by such means he may gain a livelihood, and be employed in prayers for the continued prosperity and good fortune of the Company.

XVII.

AFTER performing the salutations which is the practice of faithful servants, it is represented to your honour, that this being the auspicious day, and (1st) of the month which commences the year in this country, may the glorious God

مذکور بسیار تنگ است و جای خلوت ندارد لهذا میرزا مذکور التماس دارد که از نوازش و مهربانی جنابِ ملازمان مکانِ دیگر از برایش معین شود زیاده حدّ ادب است

عرضي عبد العلي

شانزدهم

خداوندان نعمت دام اقبالهم

چون همیشه مسکینان بیچاره از دولت کمپنی بقبض میرسند لهذا عرض میکنم که وکیل من لاله بهوانی پرشاد پندت که در لکهنو است و بکمال دیانت و امانت آراسته و در کار و کالت و تجارت و علم حساب و سیاق مهارت تمام دارد و مدتی در سرکار نواب اصف الدوله و حسن رضا خان از طرف پدر من عمده التجار حاجی کر بلائی محمد طهرانی بمعامله مبالغ خطر اشتغال داشت امیدوارم که کاری از سرکار کمپنی باو محول شود تا بوسیله آن بلب ثانی رسیده بدعای دوام دولت و اقبال کمپنی مشغول باشد زیاده چه عرض نماید

عرضي ميرزا خليل

هفدهم

اداب تسلیمات که طریقه بندهگان است بجا آورده بعرض والا میرسند روز سیمت افروز و شهره که آغاز سال این دیار است او سبحانه بر بندهگان حضور و دولت خواهان قرب و دور مبارک و

render it fortunate and auspicious to all your dependents and well wishers both far and near ! Your devoted and humble servant takes this occasion to express his attachment, and sends a congratulatory offering. I trust to your honour's kindness, that having been admitted to the sight of your attendants, it will be accepted.

Abd al Aly

XVIII.

Your humble servants have paid the revenues of the villages of Sajinpoor and Silet for twenty months, according to the agreement with government, at present the collector, Mirza Kalu, unjustly demands an excess of eight months beyond the stipulated rent, and constantly keeps bailiffs over us, to our great annoyance ; under these circumstances it is impossible for us to supply the present of pine-apples ordered by government, we are therefore hopeful from your grace and bounty, that you will transfer the collection of the aforesaid villages to Babu Ram Kantū, that with tranquil minds we may provide the pine-apples and regularly pay our rent. It was proper to represent this.

The petition of your humble servants, the farmers of Sajinpoor and Silet

N. B. Under the Mohammedan government of Bengal, the rarities of each district were sent to Moorshudabad. See Life of Alverdy Khan, in the History of Bengal. This letter was addressed to the Deputy Nuwab of Dacca.

See Plate 14.

XIX.

It is represented to (the servants) who kiss the border of the carpet of bounty of my lord and master, may his prosperity endure ! That your humble servant, long nourished by your salt, (as a proof) of his attachment and fidelity, according to promise, sends a few fans of the manufacture of Hooghly to the presence

همایون گرداناد فدوي که بنده حضور است اذاب تصدق ارادت
بجا آورده نذر مبارک باد ارسال میدارد امیدوار خداوندی است
که از نظر فیض مالزمان حضور گذشته بدجه پذیرای مستجاب
شود زیاده حدّ ادب

عرضي عبد العلي

هشدهم

۲۰
فدویان مالگذاری موضع ساجنیور و سالت بیست ماهه بهوجب
بندبست صدر نموده میایم الحال مرزا کالو عهده دار از راه
بدعت از استمرار هشتماهی افزود طلب نموده مدام الوقت
پیاده محصل داده پربشان ميسازد در این صورت سرپراه دالی
انناس فرمایشات سرکار نمیشود لهذا از فضل و کرم امیدوار است
که سرپراه موضع مزکور حواله بابو رام کانتو حکم صادر شود که
بجمع خاطر دالی انناس و مال واجب سرکار سرپراه بوده باشد
واجب بود بعرض نمود

عرضي فدویان رعایان ساجنیور و سالت

نوزدهم

بعرض خاشیه بوسان بساط فیض سناط خداوند خدایگان دام
اقباله میرساند که فدوي نمک پرورده قدیم از راه رسوخ بندگی
و عقیدت چند مروحه ساخت هوگلی حسب الوعده بحضور
فیض بندگان ثریامکان ابلاغ میدارد امید از تفضلات خداوندی

of his Excellency, exalted as the Pleiades, I hope from your great kindness and condescension that you will honour me by accepting them, in which case the proud and exalted cap of your humble servant will reach the highest heaven.

The petition of Nevul Ram.

See Plate 14.

XX.

Hail, my lord and master !

PRAISE be to God that the person of that source of goodness adorns the seat of justice, for the happiness of mankind and the prevention of oppression, and preserves the world in a state of security and tranquillity by the equity of your excellency I am (constantly) expressing my gratitude, and praying that the omnipotent will promote you to the highest rank and dignity, but your humble servant is in great distress, and wretched for want of employment, and except your excellency, has no other hope or refuge, he therefore (takes the liberty) of troubling you, that you will have the kindness to recommend him to some gentlemen, who may employ and patronize him, and free him from (the evils of) idleness. May the sun of prosperity continue to shine !

The petition of Gunga Pershad, Moonshy.

XXI.

Curious Letter from Mirza Kheleel, written in pure Persian.

God be praised, that since the humble Kheleel eats his portion from the table of the divine bounty, and has been destined to fix his residence in the delightful

و عنایاتِ خاوندی آن است که به مقتضای ذره نوازی و بنده پروری
بعزاجابت مقرون گردد و این بنده نمک خوار کلاه فخر و مهابهات
هات بفلک الافلاک رساند

عرضی نیول رام

ببستم

خداوند خدایگان سلامت

الحمد لله که ذات مصدر حسنات و برای راحت خلقت و رفاعت
بَدَت بر مسند دادگری جلوه بخشیده و یک عالم از انصاف پروری
بندگان گراهی در امن و آرام رسیده زبان مشکور کشود و مستند
عیست که حق سبحانه از این مدارج عالی و مراتب اولی رساند
مگر فدوی از بدت بیکاری حزان و پریشان گشته و سهوای
جناب فیضاب پناهی و داد رسی خود ندیده متکلف خدمت
فیض درجت گردیده که از راه فضل و کرم سپرد کسی صاحبان
عالی شان فرمایند که پرورش و پرداخت فدوی نموده از بیکاری
رهای دهند زیاده افتاب دولت تابان باد

عرضی گنگا پرشاد منشی

ببستم و یکم

نامه میرزا خلیل نوشته بی امزش الفاظ عربی

خدارا سپاس که تا خلیل نواز منند جامگی خوارخوان بخشایش
یکانه ایزد مهربان از راه آبشخور در آداک دلکش انگلند مینو

and beautiful country of England, which is the boast of Europe, and of which the intelligent cannot produce its equal for perfection, through the whole extent of the world. Although from the injustice of a party of envious and avaricious persons, who are daily cooking for him a fresh soup (devising plans to injure), and every moment are rubbing up their sleeves to annoy him, still is he at rest, &c has bread in his wallet (a proverb), but like the afflicted mourners, the oppressed, and helpless, he sits retired in the mansion of melancholy and the cell of despair, and being clothed in the garment of grief, he sheds torrents of salt tears from the fountains of the fountains of strife, and like the clouds of spring is constantly pouring showers of blood from his moist eyes, whilst his bosom is torn by sighs and regrets, he casts the dust of repentance on his head. But as all (creatures) formed of water and earth, as long as the tree of life has its roots or fibres in water, must continue to exist, whether pleased or displeased; he has laid hold with his hand of the skirt of patience, which is the best remedy for the afflicted and the helpless, and having reconciled himself to all his misfortunes, passes his time happily and tranquilly, and by constant employment, on which depends the pleasures of the orchard of success, and the freshness of the blossoms of the garden of happiness, he does not deviate a single hair from his determination. He hopes that the Omnipotent, who has mixed up the opposite elements in the same mould of creation, will soften the stony hearts of these envious, unkind, evil wishers, who join heaven to earth, in order to defile the sun of goodness, given by God, to a temper constantly sharpened by the cup of

پيونده که آبروي گسور فرنگ است و آب شناسان جهان امروز در کاخ فراخ خاک مانده اين جاي چشم آب دادن نشان نميدهند افتاده جاگزين انجمن بود و باش گردیده است اگر چه از بيداد برخي از گرسنه چشمان نان کور که هر روز براي او آشي تازه مي پزند و هر دم بهر آزارش استبن مي مالند آسودگي و تناساني را نان در انبان يافته چون ماتم زدگان سراپا درد و پسان ستمکشيدگان بيکس با جان زار و دل افکار در سراي ايرمان و کلبه اروند و ارمان پا بدامن کسبه و گريبان دامن ساخته دريا سرشک شور و چشمه چشمه اشک داوري بکردار ابر بهار از دیده تر و چشم خونبار سريزد و با هزاران درد و اندوه و فراوان آه و ناله همدهوش گشته خاک پشماني برسرمي بيزد از انجا که پابندان آب و گل را تا هنگامسکه نهال زندگي ريشه در آب دارد خواه خوش و خواه ناخوش از زيبستن گزيري نباشد دست بدامن شكيبائي که بهترين درمان دردمندان بيچاره است زده و تن بجانگدازي داده با همه رنج و تلخکاهي بسور و شادمانی شب را بروز مي آرد و در ساختن و پرداختن کاري که خرمي چمن بهروزي و شگفتي غنچه گلشن فيروزي بان باز بسته است سرموي کوتاهي روا نميدارد اميد که دادار توانا که آخشيگان سرکش را در کالبد آفريدهگان با يکديگر پيوند و آميزش ارزاني داشته است دلهاي سنگين اين کينه وران بيمهر بده خواه را که زمين را با سمان مي دوزند تا خورشيد خوبي خدا داد اين باش

acerbity, and who light up in the mansion of invention the lamp of defamation, with the splendour of falsehood, in order to spoil the fortune of this wretched being, and I trust that he (God) will bring back the current of hope of this thirsty creature of the water of comfort and happiness, and take this poor being under his (divine) protection, and shelter him from the evil machinations of the wicked.

It is not concealed from the intelligent, penetrating, and exalted personages, that the persons of high birth of Persia, and the good disposed of Hindūstan are very attentive and obliging to strangers and travellers, and are celebrated through the whole world for their hospitality and liberality, but the learned of this country do not approve of this praiseworthy quality, except the exalted Irish, who are bountiful as the ocean, and constantly gallop the steed of perseverance on the road of this laudable virtue, and ever keep spread the table of comfort and kindness for strangers. Thus the amiability of the person of high origin, the sun of the heaven of success, the commander of the region of fame, is a proof of this assertion, and it may be said without flattery, that that intelligent person is an incomparable pearl, drawn from the sea of beneficence, and adorned from head to foot with the ornaments of science and knowledge, should my double tongued pen write from this time till the day of resurrection his praises, still it would not describe one out of a thousand, or a particle from a heap of his good qualities. What further need be written?

Dated, 14th November, 1814.

Note. I am sensible that I have not done due credit to this extraordinary epistle, but hope some of my readers will give a better translation of it.

Although *official* translations are not expected to be quite literal, the translator should nevertheless know the meaning of every word; on which account I have endeavoured to give the true sense of many sentences, which do not appear to advantage in English. But there are some phrases that it is impossible to reconcile to our idiom.

سزایاغ سیر را بگل اندایند و چراغها در شبستان سخن سازی
از فروغ دروغ می افروزند تا روزگار این آشفته دل آسیمه سر را
تیره نمایند نرم ساخته آب رفته بجوی آرزوی این لب تشنه
آب اسایش و آرزومند نومی نای آرامش باز آرد و این درویش
دلریش را از بدیهای این ستمگاران خونخوار در پناه خویش دارد
بر دانایان دشخوار پسند و ژرف نگهان پایه بلند پوشیده نست
که بزرگ نژادان ایران و سترگ نهادان هندوستان همیشه راه
نوازش و مهربانی با بگانگان بیخانمان می پیمایند و بدستاری
جوانمردی گوی نبکی ر بوده و داد داد و دهش داده آوازه نکو
نامی را آویزه گوش روزگار می نمایند و گروه دانش پژوه این
سرزمین دلنشین هرگز این شیوه ستوده را نمی پسندند مگر
ایرین نژادان دریا دل والامشش پیوسته ابرش آهنگ در راه
این روش پسندیده می تازند و همواره خزان دلجوئی و نیکوئی
برای مردم بیگانه میگسترانند چنانچه خوبیهایی والا گوهر مهر
سپهر کامگاری سپه سالار کشور نامداری گواه این سخن است
بی ساخته نگارش می رود که آن خردمند فرزانه گوهریست
یکدانه که از دریای نکوئی برخاسته و مردیست کار شناس که
سر تا پا برپور دانش و هنر آراسته اگر خامه دوزبان نیکیهایی
آن نیک نهاد خوش خوی پا کیزه سرشت را تا روز رستخیز بر
نگارد هنوز یکی از هزار و اندکی از بسیار تنگناشته باشد بیش ازین
چه نوشته آید

CHAPTER IV.

LETTERS FROM THE ENGLISH COMMISSIONER OF THE
NORTHERN CIRCARS, TO VARIOUS ZEMINDARS, RAJAS,
&c. DURING THE YEARS 1759 AND 1770.

I.

To Ragonath Soor.

BE it known to the chosen of his contemporaries, Ragonath Soor, the zemindar of Terley, that notwithstanding a large sum is due from your district, you do not (exert yourself to) pay up your arrears, such conduct is highly improper, it is requisite that on the arrival of this *Pericaneh*,* you send the amount of arrear to our presence, and that you yourself proceed hither and pay your respects. Consider this as positive.

Dated, 5th July, 1769.

II.

To Kishen Bhunj Khumsereh.

MAY the sincere and chosen friend, Raja Kishen Bunj, zemindar of Khumsereh, be under the divine protection! I safely arrived on the 2nd of the present month at *Aske* (and find) that a large sum of arrears is due from you for the *Fusuly* year 1177, also that your agreement for the year 1178 has been by no

* It is said that the origin of this denomination of letter took its rise from being sealed with the impression of a moth or butterfly.

باب چهارم

خطوط بنام بعضی زمینداران و راجاها و غیره سرکارهای دکن

اول

بنام رگهناته سور تری

زبده الاقران رگهناته سور زمیندار تری نوشته میشود با وصف
باقی مبلغ خطیر بر قهلقه شما حضور بهیاق نساختند این معنی بسیار
بجا و بد بوقوع آمده باید که بمجرد ورود پروانه ما بقی زررا ارسال
حضور نموده شما هم برای حصول ملازمت مشرف شوند در این باب
تاکید دارند

پنج جولای سنه ۱۷۶۹

دویم

بنام کشن بهنج کهسره

مُحِبِّ با اخلاص مخلص سراپا اختصاص راجه کشن بهنج
زمیندار کهسره در حفظ الهی باشد اینجانب با دولت و اقبال
یتاریخ دویم شهر حال داخل اسکه گردیده مبلغی زریقایا سنه
۱۱۷۷
فصلی ذمه ان مُحِبِّ باقی است و وعدهها سنه بهیچ وعده
۱۱۷۸

means performed, although the period is about expiring I am sorry that you have not paid up your arrears to government, such conduct appears far from fidelity to the state, and your duty as a renter. It is requisite that, contrary to the past, you quickly send to our presence your arrears, and also the sums due for the present year, in order that our friendship may continue, otherwise you may suppose that it will be the contrary, it is beside requisite that I should see you, if you come hither it will be better. What more need be added (literally to adorn)?

Dated, 16th of July, 1769

III

To Raja Chunder Sing, Zemindar of Deharakot.

May the chosen of his contemporaries, Raj-Chunder Sing, enjoy every happiness!

THERE are certain discussions respecting the settlement of your district, which are delayed till you come to our presence. It is required that on the arrival of this letter you should proceed hither without delay, accompanied by Luchman Harsu Pundit, &c. What more need be added?

Dated, 26th of July, 1769.

IV.

To Moonshy Kumāl Mohammed.

Honourable Sir,

THE letter which you sent arrived, and its contents were understood. The letter of the Raja, on the subject of aiding and assisting in saving the cargo of the wrecked ship, had arrived, and afforded me much satisfaction, an answer has been conformably sent and will arrive. Whatever quantity of the spawn of fish

منقضي نگشته و وعده اینهم در گزراست حبف که تا حال زر
سرکار بیباک نساختند این معنی از دولت خواهی و مال گذاری
بسی بعد نموده باید که بر خلاف گذشته زود زربقایا و حال
ارسال حضور نمایند که اخلاص فمابین بحال و قرار شود و الا بر
عقص ان پندارند و دیدن شما نیز ضرور است اگر خود را بحضور
رساند اولی است زیاده چه بر طرازد ۱۶ جولای ۱۱۶۹

سوم

زبده الاقران راج چندر سنگه زمیدار دهارا کوت بعافیت باشند
بعضی جواب سوال معامله تعلقه آن زبده الاقران موقوف بر آمدن
شما بحضور می باشد باید که به مجرد رسیدن پروانه خود را معه
لجهن هرسو پندت وغیره بلا اهمال بحضور رساند زیاده چه
بر طرازد بیست و ششم ۲۶ ماه جولای ۱۷۶۹

چهارم

بنام منشی کمال محمد

شرافت پناه

خط مرسله رسید مضمون مندرجه اگهی دست داد خط راجه
صاحب مشتمل بر امداد و اعانت در باره اشیاء جهاز شکسته
رسیده بود موجب خورسندی خاطر گردید چنانچه جواب خط
فرستاده شد خواهد رسید تخم ماهی هر قدر که بهم رسد بر طبق

that you can procure, according to what was formerly written, and shall send, will much oblige. Except the desire (of seeing you), what more can be added?

Dated, 21st July, 1769

V

To Kishen Bhanj Khumsereh.

May the sincere and chosen friend, Raja Kishen Bhanj, be under the divine protection!

Our army is about to encamp in your neighbourhood, as yet you have not made known what is the nature of your intentions, or what ideas pass in your mind.

If it please God! in the course of a day or two I will also proceed thither, it is requisite that you should quickly inform me what is your determination.

What more?

19th October, 1769

VI.

To Sambajee Güneis, Subedar of Cattack

May the kind and friendly Raja be in safety!

ABDURRHEMAN BEG KHAN and other officers, with their brethren, will have the honour of paying their respects, in the hopes of obtaining service. He is a good soldier, and the men fine fellows; in this state of affairs their being enrolled in the train of your servants will be highly proper and acceptable. What further trouble should I give? May the days of prosperity and good fortune continue!

21st October, 1769.

نوشتهٔ سابق اگر خواهید فرستاد عن توجه شود زیاده جز شوق چه
پر طرازد ۲۱ ماه جولای ۱۷۶۹

پنجم

بنام کشن بهنج که مسره

محب باخلاص مخلص سراپا اختصاص راجه کشن بهنج در حفظ
الهی باشند

فوج اینجانب متصل انجا نزول اجلال مییابد اراده آن محب
تاحال هیچ معلوم نگردیده چه حال دارند و چه فکر بخاطر
آورده اند انشاء الله تعالی متعاقب در یک دوروز اینجانب هم
متوجه انسمت شود باید که آنچه مصلحتی در دل شما گذشته
باشد زود اطلاع دهد زیاده چه ۱۹ ماه اکتوبر ۱۷۶۹

ششم

بنام سناجی گنیس صوبدار کنک

راجه صاحب مشفق مهربان مخلصان سلامت
عبد الرحمان بیگخان و غیره جماعتدار معه برادران خود باراده
نوکران بخدمت انمهربان مشرف میشوند سپاهی خوب و
چوانان شایسته در این صورت در سلك ملازمان ایشان منسلک
شوند بجا و موقع زیاده چه تصدیع دهد ایام جمعیت و دولت
مدام باد ۲۱ ماه اکتوبر ۱۷۶۹

VII

To Ram Jogy Patter.

May the repository of friendship be prosperous !

At this time it has become known, that you have written several letters and sent messages to the zemindars of Teriy, that is to say, to the former cultivators of Khumsery, who having been discontented for the last four or five years, have taken up their residence in Teriy, that it is your vain intention to take them back forcibly to Khumsery, such conduct is very improper, and your forming such a foolish idea with respect to the peasants of my district, you may reckon as the special cause of your own ruin and disgrace. Refrain from such unworthy actions, if you are neglectful (of this advice), I will write to Mr Andrews, the chief of Ishākputtun, and have you displaced. Be attentive. What further need I add.

19th January, 1770.

VIII

To Seeta Ram Raj.

May the kind and friendly Raja, the bountiful to his dependents, be happy ! The desire of obtaining the honour of a joyful meeting is not of that degree, that by the aid of a split-tongued pen, a single letter from the volume of it can be traced on this scrap of paper, therefore having turned the reins of the steed-like pen from that course (valley), I proceed to my subject. The happy arrival

هفتم

بنام رام جوگی پاتر

محبت دستگاه رامجوگی پاتر بعافیت
 باشند
 در این ولا بظهور پیوست که آن محبت دستگاه بنام زمسداران
 ترله خطی مینویسد و گفته میفرستند یعنی رعایا کهمیری که
 از مدت چهار پنج سال بیدل شده در ترله سکونت ورزیدند از
 راه زیر دستی بردن باز کهمیری اراده باطله دارند اینمعنی بسار
 بد واقع شد در ماده رعایا تعلقه اینجانب اینچنین خیال فاسد
 داشتن محض خرابی و پشیمانی خود انکارند دست از اس قسم
 افعال ناشایسته بردارند در صورت بیپروای بنام مسراندریس
 جو چیف اسحاق پتن نوشته اورا تغیر خواهد کنانید خبردار
 باشند زیاده چه بر طرازد
 نوزدهم ماه جنوری سنه ۱۷۷۰

هشتم

بنام سیتا رام راج

راجه صاحب مشفق مهربان کرم فرمای مخلصان سلامت
 تمنای دریافت نعمت ملاقات وافی المسرت نه بمرتبیه است
 که بدستاری خامه مقطوع اللسان حرفی از دفتر آن در این
 پرچه قرطاس ثبت نماید لهذا عنان شبذیز قلم را از آن وادی
 معطوف ساخته بمطلب مبرگراید و صول بهجت شمول بعد از

of your amber-scented epistle, after a long period, containing the information of your having received from Mr Andrews an elephant, a horse, and a dress of honour, also a statement of your district, and a request to be informed of the state of my district, which occurred in a fortunate moment, and at the time of expectation afforded me much happiness and satisfaction. God grant that the aforesaid present may prove fortunate and auspicious. The state of this district is, that the revenue of the lands of Itchapool, or those dependent on the Khalseh (Exchequer), has been fixed for the present year, at a lac and sixty thousand rupees, and bonds have been taken from the renters for that sum. The settlement of the lands belonging to the zemindars, after mature inquiry and deliberation, will be shortly arranged. It is my fixed intention to visit Mr Andrews, the chief at Ishakputtun,* may God bring it about! I also wish that if I should have the pleasure and honour of seeing you (previous to that time) to point out to you several advantages, which have occurred to my mind. As our affairs are but as one, in the event of our agreeing as we ought, they will be easily attained, (I hope) you will also give me (further) information respecting the settlement of your districts and forts. I request that until the time of meeting you will constantly rejoice and gladden me with your friendly letters. Except the (repetition) of my attachment, why should I further trouble you? May the days of prosperity and happiness be auspicious!

15th of December, 1769

See Plate 15.

* Vizagapatam.

امتداد ایام نامه عنبرین شمامه متضمن عطاء زنجیر فیل و اسپ
 با خلعت فاخره از حضور مست اندریس به ملازمان آن مهربان
 با حقایق انضاع و استطلاع کسفت تعلقه دوستدار در آوان نیک
 و در حسن انتظار انواع خورمی و خورسندی خاطر گردید حفسبانه
 جلشانه عطاء مسطوره مبارک و فرخنده گرداناد حقایق این ضلع
 انفصال جمع بندی سال حال محال ایچاپوریا شیره تعلقه خالصه
 بمبلغ یک لک و شش هزار روپیه نموده از دست مستاجران
 میلکه نوشته گرفته و انفصال جمع بندی تعلقه زمینداران بعون
 تدبیر الامور در معدود الایام صورت انفصال خواهد یافت مخلص
 اراده مضموم بنابر حصول ملاقات مستر اندریس جو بطرف
 اسحاق پتن دارد حق تعالی راست آرد نیز میخواید که اگر دولت
 ملازمت انمهربان چهره افروز بهجت شادکامی گردد عنوان
 حصول نعمت بقسمی که در خاطر بگردد نوکریر خامه باید ساخت
 چون کارها یکدیگر بمنزله و احد است در صورت اتفاق مراتب
 اختلاط چنانچه باید تمشیت پذیر خواهد گردید و از بند و
 بست پرگنات و قلاع تعلقه آن مهربان نیز اطلاع دهند ترقب
 که تا نیل ملاقات بصدر تودد نامجات مسرور و مستهجم می
 داشته باشند زیاده جز شوق چه تصدیع دهد ایام دولت و شاد
 مانی کامرانی باد

IX

To Beer Keshur Dyu Raja.

May the zephyrs of the divine grace ever refreshen the garden of the abode of the kind and affectionate Raja.

At this time a dispute has taken place between the two brother zemandars of Khaly Koth, in consequence of which some delay has taken place in the payment of the Company's revenue. The elder brother has sent his agent to the presence, who has clearly represented the wickedness of Mān Sing and the bad state of the country, and has made a request for the sending of the Company's troops to be employed in chastising Mān Sing. It is therefore written, that on the arrival of the Company's troops it is most probable, that Mān Sing having fled, will take refuge with you, or in some other place, and continue in going backward and forward. In this event, it is expected from your good friendship for me, and your fidelity to the Company, that immediately on the arrival of the aforesaid person in your district, you shall seize him and send him hither under a guard of your own, which will be the cause of much satisfaction to me, and be a proof of your attachment to the Company. What further can I add? May the days of your prosperity and dignity be increasing!

Dated, 22nd of March, 1771.

X

To Babou Jy Naik, Subadar of Cuttack.

May the kind and friendly Raja be in health!

AFTER expressing the desire of the honour of a happy meeting, it is represented

نهم

بنام پير کيشور ديوراجه

نسایم فضل الهي واسطه طراوت گلزارجاي راجه صاحب مشفق
مهربان باد

در اين ولا مابين برادران زميدار کهلي کونه نزاع افتاده در ادای
زر کمپني تخلل بهم رسیده چنانچه برادر کلان زميدار بحضور وکیل
خود فرستاده شرارت مانسنگ و خرابي ملک کماحقه ظاهر
ساخته خواهش فرستادن فوج کمپني و پرداختن تشيه مانسنگ
نموده است لهذا مرقوم میگردد که بعد رسيدن فوج کمپني
اغلب که مانسنگ اواره دشت ادبار گردیده به پناه انمهربان
ياجاي هيگر خواهد رفت و خواهد آمد در اين صورت بمقتضاي
وفور اخلاص اينحائب و نظر بر دولت خواهی کمپني به مجرد رسيدن
نام برده در تعلقه انمهربان دستگیر نموده بیدرقه جمعيت خود
روانه اين سمت نمایند که موجب خشنودي دوستدار و ظهور اتحاد
انمهربان در کمپني ثابت گردد زياده چه بر طرازد ایام جمعيت
و حشمت در تضاعف باد
بيست دويم ماه مارچ سنه

دهم

بنام بابو جي نايک صوبدار کتک

سلامت

راجه صاحب مشفق مهربان مخلصان

بعد شرح ادراک سامي مواصالت سراپا مسرت مشهود ضمير نودد

to your friendly mind, that your courteous letter on the subject of my writing and sending a passport for Bhugwunt Row to Madras, arrived and afforded me great satisfaction. Conformably to your desire, a passport has been written and forwarded, and will arrive. I am hopeful that you will constantly rejoice me, by writing an account of your welfare.

Dated, 2d May, 1771

XI

To Jugdyn of Tukly.

MAY the possessor of intrepidity and bravery, Juggut dyu, zemindar of Tukly, be prosperous! The letter which you sent respecting your having been at Ishākputtun, and the great attention paid to you by Mr. Stratton, and after taking leave of him, having returned home, arrived this intelligence was the cause of much satisfaction to my mind. With regard to that which you wrote respecting your intention of visiting me, believe me equally desirous on this subject, and come. In the event of your arrival here and our meeting, the business of Terly shall be settled. What further need be written?

20th March, 1773

Note. Several of the persons to whom these letters are addressed, are mentioned by Orme. It is unnecessary perhaps to add, that the letters are very well written. The collection contains several hundreds on various subjects.

پذیر مگرداند صحیفه گرامی متضمن نوشته فرستادن دستکِ
 راه داری برای بهگونتِ او در چیناپتنِ چهره وصول افروخته
 مسرور و منبسط ساخت حسب الأرقام انمهربان دستکِ راه داری
 نوشته فرستاده خواهد رسید توقعکه همواره از سلامتی انمهربان
 بارقام مسرور میفرموده باشند زیاده چه تصدیع دهد ایام
 جمعیت و شادمانی باد
 دویم ماه می سنه ۱۷۷۱

یازدهم

بنام جگدیو تکلی

تهور و جلادت و ستگاه جگت دیو زمیدار تکلی بعافت باشند
 خط مرسله مشعر بر رفتن اسحقپتن و بندل توجهات و فوراستراتن
 صاحب بحال خویش و بعد رخصت فایز شدن بمکان خود رسید
 از ظهور اینمعنی موجب کمال سرور خاطر شد آنچه از عزم خود
 بملاقات اینجانب نوشته بودند همان قسم ماراهم مشتاق دانند و
 بیاید در صورت رسیدن شما درین جا و ملاقی های طرفین مقدمه
 ترله بند و بست خواهد یافت زیاده چه نوشته شود
 ۱۷۷۳
 ۲۰ ماه مارچ سنه

CHAPTER V.

MISCELLANEOUS LETTERS.

I

*From the Nuwab of Moorshudabad, to Jessarut Khan, Deputy of
Dacca, A. D. 1767.*

May my Lord, the kind and affectionate of brothers, be in safety!

THE accounts for building of the government boats, with all their equipments and other expenses, specifying those of each boat, from the commencement of the Bengal year 1174, to 1175, are wanted, and required at the presence. It is proper, that on the receipt of this order, you should quickly dispatch them by an intelligent accountant. What further need be added?

Note. This letter is signed with the *Byas* or Nuwab's cypher. See No. I Arizdashit.

II.

*From the Nuwab Nesserut Jung, of Dacca, to the Translator.
Received 1794.*

He is the great, the glorious!

MAY the very kind supporter of his friends be prosperous! After expressing the desire of a joyful meeting, which exceeds all bounds, it is signified that your

باب پنجم

خطوطِ انواع

اول

خان صاحب مهربان مشفق برادران
 کاغذ تباری کشتبهای سرکار دولت مدار مع ساخت و پوشش و
 غبره اخراجات بقید منزل منزل کشتیها من ابتدای سنه بنگله
 لغابت سنه در حضور ضرور و مطلوب است بابد که بهجرد ورود
 پروانه مع محرر واقف کار ارسال حضور نمایند زیاده چه بر طراز
 ۱۱۷۴
 ۱۱۷۵

دویم

هو العلی العظیم

صاحب بسیار مهربان استظهار دوستان
 بعد شوق ملاقات بهجت ایات که زاید الحد است مکشوف خاطر
 مهربانی مظاهر میدارد مکاتبه مسرت طراز بیاسخ رقبه الوداد
 سلامت

exultating letter in reply to my friendly communication, rejoiced me by its arrival; its subject and contents were perfectly comprehended; the intelligence of the health and welfare of that kind friend communicated gladness to my heart. A friendly note has been written, addressed to my kind friend Captain Watson, and is herewith enclosed, have the goodness to deliver it to him. I am hopeful that considering me as always anxious to hear of your welfare, you will frequently rejoice me by your letters. What further need be added? May the days of happiness endure! Farewell.

N. B. The direction on the envelope, and the title, will be given in the next letter.

III

Direction on the Envelope

May this attain the illustrious perusal of the very kind supporter of his friends,
Mister Charles Stewart, may God preserve him!

He is the glorious!

MAY the very kind supporter of his friends be prosperous! after expressing the desire of a happy meeting, which transcends the bounds of description, it is represented to your intelligent and friendly mind, it is a long time that my heart, the abode of sincerity, has been anxious on account of not receiving any intelligence of your welfare or situation, and I have been continually inquiring of my particu-

وصول بهجت شمول نمود مسرور و منبسط و بر مراتب مرقومه
 مطلع و آگاه گردانید ادراک صحت و عافیت مزاج تودد امتزاج
 انمهربان خورسندی بخاطر رسانید رقبه الشوق که بصاحب بسیار
 مهربان مخلصان کپتان واتسان صاحب بارقام در آورده موقوف
 مکتوب هذا سفیرستد از راه مهربانی بصاحب مشارالیه خواهد
 رسانید ترصد که دوستدارا خواهان اخبار اخبار تصور نموده اکثر
 بکتبت مکاتبات مسرت نجات مسرور و منبسط مساحتی باشند
 زیاده چه بر طرازد ایام مسرت بکام باد والسلام

سبوم

سرنامه

بمطالعه صاحب بسیار مهربان استظهار دوستان مسرت جارلس
 استوارت صاحب سلمه الله تعالی موصول باد ماه جولای

سنه ۱۷۹۷

هو العلی العظم

صاحب بسیار مهربان استظهار مخلصان سلامت
 بعد شرح اشتیاق ملاقات بهجت آیات که متجاوز التحریر است
 مکشوف خاطر مهربانی مظاهر نموده میاید دیر است که بعدم
 دریافت نوید خیریت و عافیت و تشریف داشتن انصاحب
 مهربان در کدام مقام دل اتحاد منزل متعلق بود و اکثر اوقات
 از صاحبان دوستان به مقتضای محبت و ارتباط استفسار اخبار

lar friends and acquaintances respecting you Praise be to God that at this time I have learned from my very kind and dear friend, Captain Morgan, that you are well, and residing at Cawnpore, and that you have contracted a most happy and auspicious marriage, also that you have obtained promotion in the army, these subjects were the cause of much happiness to your absent friend.

Hemstich.

“From joy I am so increased in size, that my clothes will not contain me”
 God grant that this auspicious marriage may be attended with thousands of happinesses, enjoyments, and comforts, and that you may daily advance in rank, be assured that these objects afford much joy and satisfaction to your friends It is astonishing that during this long period you did not write or send me any account of your welfare, nor rejoice me by the intelligence of your marriage and promotion, such conduct is far from the rules of friendship and sincerity I hope that esteeming me as one of those who recollects and expresses his sense of your excellent qualities, contrary to the past, and till we have the pleasure of meeting, you will from time to time rejoice me by writing an account of your

مسرت اثار انصاحب مهربان مسبوده الحمد لله که در این ولا از
تقریر صاحب بسیار مهربان مخلصان کپتان مارگن صاحب سلمه
الله تعالی که از دوسندار محبت و یکجہتی بدرجہ اتم دارد معلوم
شد کہ انصاحب مهربان بکانبور بخیریت تشریف دارند و شادی
کتخدای انصاحب مهربان بمسنت و فرحی بوجہ احسن انجام
بافتہ و کار سرداری فوج کہ مقدمہ ترقیات مدارج است بانصا-
حب تعلق پذیرفته این معنی موجب سرور موفور مخلص
مہجور گشتہ ع ببالد از بسکہ بر خویشتن زشادی تگنجد در پرهن
حقسحانہ تعالی شادی مسنت بشادی را بہزاران عش و طرب
بانصاحب مهربان مبارک و مہیا سازد ویومائی یوما بدرجہ اعلی
رساند کہ نشاط و انساط دوستان ہمیشہ در آن مادہ متصور
است از دوستی و مہربانی انصاحب مهربان بسار تعجب دست
داد کہ درینہدت مدیدہ از ارقام نامہ حریت الشیام و بشارت
تہنبت اشارتہ حُسن انجام شادی و فایز گردیدن بکار سرداری فوج
مسرت افزای خاطر دوستدار نگرید و دل را کہ خواہان چنین
مژدہ طرب پیرای دلہای دوستان است اصلاً باطلاع آن مسرور
نساختند ظہور این مراتب بعید از مراسم و داد و یکجہتی ہا است
ترصد کہ دوستدار را بیاد حسن اخلاق رطب اللسان و عذب البیان
انکاشتہ بخلاف اسلاف تا دست داد لقای بہجت افزا گاہ گاہ بہرا-

health and welfare What further need be added ? May the days of happiness be propitious ! Farewell.

Dated July, 1797.

Nuwab's Seal

The arranger of the state, the supporter of the kingdom, Syed Aly Khan, the victorious in war.

Note. The word farewell was written by the Nuwab, instead of the Byāz in the first letter.

See Plate 16

IV

Letter from the Governor of Arracan, to Colonel Symes

Received 1803.

Direction.

Please God, may this be opened for the perusal of the kind, beneficent, and generous Colonel Symes May God preserve him !

May God preserve the kind and attentive to his friends !

It is represented on the part of the Raja of Arracan, that it should be known to your friendly mind, Whereas his Majesty (the King of Ava) considering me as one of his trust-worthy servants, above ten years ago promoted and appointed me governor of the kingdom of Arracan, which is the boundary of the two countries. At this time I have heard from the merchants of this country, who go into your territory for the purpose of buying and selling, that you, in the most praiseworthy and laudable manner, generously and kindly protect and aid them. At this present period, in obedience to the orders of his Majesty,

سلاط تودد آیات مشعر صحاح مزاج کثیر الایتهاج مسرور و منبسط
میساخته باشند زیاده چه بر طرازد و اسلام

مهر نواب

نصیر الملک نظام الدوله سد علی خان نصرت جنگ بهادر

۱۳۰۰

چهارم

سرنامه

سلمه الله تعالی

انشاء الله تعالی

بشرف مطالعه مهربان دوستان کرم فرمای مخلصان کرنل سمس

صاحب مفتوح باد

از طرف راجه ملک ارخنک اظهار میدارد که بر ضمیر تودد تصویر
آن اخلاص آثار مبرهن باد چنانچه مخلص را خداوند نعمت خود
یکی از معتمدان تصویر فرموده فرمان روای ملک رخنک که
سرحد ممالک محروسه است عنایت و سرافراز نموده مدت
ده سال مضاعف گشته که الحال از زبانی کاروانیان این سرزمین
که بجهت خرید و فروخت در اتحدود میروند مسموع یافته که
اندوستان بطریق کرم نوازی و مسافر پروری مطابق ایین شرع
واجبی و درستی پاس و امداد مینمایند بالفعل حسب الامر جلیل
القدر ولی منعم خود که برای گذرانیدن بعضی اجناس باتفاق

several of his subjects, under the superintendance of Mirza Mohammed Aly, bearing with them cloths, ivory, and bees-wax, have been sent into your territory for the purposes of commerce. I am hopeful, that in future the practice of amity and friendship will be strengthened on both sides, and that we shall assist and protect (the subjects) of each other. I have by this opportunity sent you an umbrella worked with worsted, five bags of the rice called the Black-eyed, and five jars of honey, be so kind as accept them. What further need be added? May the times be propitious!

N. B. There are a number of vagabond Persians, and other Mohammedans, who have found their way into the Burman empire, this letter was probably written by one of them, and is better than might have been expected.

V.

Letter from the Governor of Pegue to Colonel Symes, A. D. 1803.

Please the Almighty, may the person of the generous, friendly, noble, &c. &c. of the worthy Colonel, being always under the shade and protection of the omnipotent, be in the full enjoyment of all his wishes and desires, and may he, through the divine favour and grace, be exempted from all the evils and anxieties of time and fate!

AFTER presenting the bouquet of good wishes, it is signified, that till the time of writing, which, according to the European era, is the 15th of June, of the year 1803, two letters (copies of which are enclosed) were sent, and I trust have reached your illustrious presence and been understood; I have never been

مرزا محمد علی چند کسان عملداران اینصوب را اشیای پارچه گزی و فل دندان و موم سپید که جهت خرید و فروخت آنست مرسل داشته شد امید که اینده را ترقی هوانست و اتحاد طرفین مسلوک داشته معاونت و ملاحظه نمایند که یک عدد جبهاتہ بکار پشمینه و پنج بسته شالی برنج بینی سباه و پنج عدد خم پر از انگبین بخدمت ترسل است تصرف سازند زیاده چه بر طرازد ایام بکام باد

پنجم

خط از راجه پیگو بجناب کرنل سمس صاحب بهادر

این شاه الله تعالی

پیوسته و جود ذی جود عافیت محمود عالیشان معلی مکان ذوی العز و الامتنان صاحب الجود والکرم والاحسان جناب مستطاب کرنل صاحب سلمه الله الرحمن در ظل حمایت ملک متعال و قادر ذوالجلال بوده کامروای مطالب و مقاصد بوده بدی از گردش روزگار و الهی از گردش لیل و نهار بوجود ذیجود آن کرمفرمای مرساد بهنته و کرمه بعد از گل دسته بندی دعا بطریق مدعا میپردازد که تا حال تحریر مطابق سنه فرنگی پانزدهم جون سنه یک هزار هشتصد سه میباشد دو خط که هر دو خط در خط حال ملفوف است چنانچه رجاء واثق است که آن هر دو خط بگراهی خدمت سامی رسیده و اضمح رای سامی شده باشد و از تحریر

deficient in writing, nor ever will, nor shall I ever forget the period of your illustrious visit. Be it known to your intelligent mind, till the time of writing I have not heard any news worth communicating. The noble Captain Canning is safely arrived here from Calcutta, and I have paid him all the attention in my power, the letters which the aforesaid honourable gentleman brought, have been forwarded to Ava, and I trust a favourable answer will be returned, on their arrival I will exert all my endeavours that the friendship and amity between the two states may continually increase and attain the bounds of perfection. Mr. Canning will write an account of the state of affairs, and of the great attention I have paid him, which I trust will be made known to your illustrious mind. I request that until we can have a personal meeting, you will take the opportunity of persons who may be coming hither, to call me to your recollection, and favour me with a few lines respecting your health and welfare, which will be the cause of much pleasure, and avert my anxiety. What further need be added?

P. S. Whereas, after your return to Calcutta, you were very kind and attentive to the Burmans, Peguers, merchants, and others, who were in Calcutta, this intelligence has reached Pegue and other places, thus whenever sweets are collected, the zephyr diffuses the fragrance all around, so the sweet flavour of

نمودن خط اینجانب کوتاهی نکرده است و نخواهد کرد چنانچه از ساعتی مواصلت سامی را فراموش نخواهم کرد و برای سامی واضح بوده باشد که تا حال تحریر دیگر چیزی تازه مسموع نگردیده که بگرامی خدمت سامی قلمی گردد عالقدر کنی صاحب از بندر کلکته بسلامت و عن عافیت وارد این صوب گردیدند و آنچه حسن سلوک از اینجانب تواند بود درباره ایشان مرعی داشته و خطوطیکه عالی قدر کنی صاحب آورده بودند روانه آوا نموده امید که حسب الخواشش جواب بصواب آید چنانچه بعد از جواب خطوط از آوا اینجانب باز کوشش خواهد نمود که دوستی و محبت طرفین علی الدوام در تزیید و محبت هر دو جانب بسر حد کمال برسد و عالی قدر کنی صاحب هم احوالات و گذارشات و حسن سلوک اینجانب را بگرامی خدمت سامی قلمی خواهد نمود و واضح رای سامی خواهد شد مترصد که تا دست داد ملاقات صوری پیوسته بدست آیندگان اینصوب از دو کلمه خیریت مزاج یاد فرما باشند که باعث خوشی و رفع نگرانیها گردد زیاده چه بر طرازد

مکرر قلمی میگردد که بعد از آنکه جناب سامی از این صوب بکلکته رسیده اند مردمان پیگو از برهمنه و سوداگاران و غیره که در بنگله بودند بایشان سلوک مرعی داشته و ایشان را پرورش نموده آید این خبر در پیگو و اطراف رسیده چنانچه بوی خوشی

your Excellency's conduct has spread over all Pegue, and every person, great and small, has smelt it; it has even been scented by his Imperial Majesty, who was thereby much gratified.

VI.

MAY the possessor of high dignity and station, the kind and friendly patron, and benefactor of his humble servants, be in health! After presenting my boundless respects, it is represented to your enlightened mind, that your gracious letter, (stating) that having a long time heard of your humble servant's indisposition, in consequence of your friendship and attachment, you were extremely anxious for my recovery, that having just learnt from A. B. that the fever had left me, the circumstance had afforded you much pleasure, and that you hoped God would, through his grace and bounty, shortly restore me to my usual state of health, as it would be a source of great satisfaction to you, favoured me, by its safe arrival, and was the cause of great comfort and consolation to your sick and weak humble servant, may God long retain that kind benefactor upon the seat of authority and government in this country! The aforesaid disorder, through

در هر جا که باشد باد که بروه میوزد بوي آن را بهر طرف میسرساند
این مسلوک جناب سامی بدان شبه است چنانچه این بوي خوش
در همه پیگورسیده و هر کس از بزرگ و کوچک شنیده تا اینکه
پادشاه جهجاه هم شنید بسیار خوشوقت گردید

ششم

صاحب عالی قدر والا درجت مشفق بسیار مهربان نوازش و کرم
فرما و قدرتدان نیازمندان سلامت بعد گذارش مراتب نیاز
مندیها که زیاده از حد حصر است مشهود ضمیر الطاف تخمیر
میگرداند الطاف نامه توجه ختامه که از مدتی دریافت بیماری
نیازمند که بآن الطاف فرما معلوم شده بود از راه توجه و تفضلات
باطنی کمال تردد بخاطر شریف گردیده بود که نیازمندان را زود شفا
حاصل شود بالفعل که از زبانی فلان معلوم آن الطاف فرما
گردید که رفع مرض تب شده موجب مسرور خاطر آن نوازش
فرما گردید حق تعالی نیازمندان را زود تقویت مزاج بدرجه اعتدال
بطور اصلي از فضل و کرم خود گرداند که موجب سرور خاطر آن
الطاف فرما شود وصول الطاف شمول نموده کمال تقویت بخش
دل رنجور و ناتوان نیازمند گردید خدا باین نوازش فرما را
بروساده ریاست و حکومت در این مملکت دیرگاه قائم نگاه دارد
مرض مذکوره که از فضل الهی و از تفضلات باطنی آن الطاف

the grace of God and your kind attention, has quitted your humble servant, and I firmly hope, from the bounty of the Omnipotent, and your courtesy, that in a very short time my weakness and infirmity will be removed, and that I shall be restored to my usual health, in order that I may soon return to my former occupation in your service, and enjoy the pleasure of personal attendance, and have an opportunity of returning thanks and expressing my gratitude for all the obligations and favours conferred, I hope from your kindness that till I have an opportunity of personally waiting on you, you will frequently favour and oblige me with letters, containing an account of your welfare. May the days of happiness and enjoyment continue. Farewell'

VII

To the Nuwab of high dignity, exalted as the sun, my lord and master, the munificent of the age, the mine of boundless beneficence.

May God continue his good fortune and prosperity !

AFTER performing the duties of servitude and fidelity, which is the greatest of honours, it is represented that your gracious and courteous letter, written (or signed) by yourself, dated this 5th of December, in answer to mine of yesterday, honoured me by its arrival, and elevated the head of your humble servant to the pinnacle of heaven, having converted it into an amulet for (the preservation of) my life, I esteem it as a security for the honour and reputation of

فرما نیازمند رفع گردیده است از شافی حقیقی و از الطاف باطنی آن شفقت فرما آمد قوی است که زود ضعف و ناتوانی هم از نیازمند رفع شود و مزاج بطور اصلي گردد که در عرصه قریب بخدمت آن نوازش فرما قسمبکه قبل از این حاضر میشد حاضر شده از حصول لقا آن الطاف فرما نیازمند تقویت و سرور خاطر خود حاصل گرداند و شکریه آن ادا نماید کمال مهنون و مشکور از یاد آوری و الطاف فرمائی آن الطاف فرما گردید آمد از الطاف فرمائی چنان است که تا حصول لقا شریف اکثر از ورود الطاف نامجات شعر مژده صحاح مزاج فیض امتزاج معزز و سرور و مهنون میشده باشد زیاده ایام بهجت و کامرانی مدام بکام یاد والسلام

هفتم

بعرض نواب صاحب والا جناب خورشید قباب خداوند خدایگان فیاض عصر و الدهوران معدن احسان بی پایان ادام الله دولته و اقباله

بعد تقدیم مراسم بندگی و عقیدت که عمده مفاخر است میرساند والا نامه مهلو سرفرازی و پرورده پروری مورخه پنجم دسمبر بدستخط کرامت در جواب عرضداشت دیروز شرف ایراد فرمود تارک مباحات و مفاخرت این پرورده احسن باوج اسمان رسانید و انرا حرز جان ساخته وثیقه عزت و ابروی خود و اولاد

myself and children My constant wish is, that as long as I live, I may obtain your approbation by my endeavours to merit your kindness, I shall therefore continue to send my respectful addresses, containing an account of my situation, and expressive of my gratitude At present it is my daily and nightly prayer to the universal protector, that he will keep you, your honourable wife, and children, (may he bless them, and grant them long life) under the shadow of his protection, and convey them safe home to the sight of their relations and friends, and having thus comforted and rendered happy Mr. Archibald, and the other fortunate children, may you return to bless and refreshen this country by your august presence I had long wished that you would have left your picture, painted by yourself, with your attached friend, but modesty would not permit me to mention it, if at some future time you should call me to your recollection, and grant me this very great favour, it will be the cause of honour and distinction to your humblest of servants; to say more would exceed the bounds of respect. May never failing prosperity and fortune attend your munificent stirrup. In the name of the lord of his servants.

See Plate 17

VIII

It is represented at the place of petitioning, those who have the honour of kissing the carpet of the joyful presence of the heavenly court, of the lord equal in dignity to Cæsar, may his prosperity and bounty endure!

Your humble servant in attendance upon his munificent master, may his dig-

گردانید همیشه همین آرزو دارد که مادام الحیات در رضا جوی عالی
 وسلهٔ نیکنامی حصول لطف خاص انجناب را سعی بوده عرایض
 ضراعت و سپاس گذاری از احوال عقیدت اشتغال ارسال میکرده
 باشند اکنون علی الدوام فتانی شبانه روزی همین است که حافظ
 علی الاطلاق انجناب را مع مخدمه مکرمه دامت برکاتها و صا-
 حزادگان و الاشان مد الله حیاتهم مصون و محروس در ظل
 حمایت و حفاظت خویش بوطن مالوف رسانیده بدیدار اقربا
 و دوستان و ارجبله صاحب دام اقباله و دیگر فرزندان نامدار
 کامکار مسرور و شادمان گردیده و باز اینملک را از قدوم برکات
 لزوم انجناب طراوت و نصارت بخشد از مدتها در دل آرزو داشتم
 که شبیه مبارک آن جناب که از مشق خاصه انجناب باشد این
 پرورده نعمت با جان و دل خود برابر گذارد لکن ادب باظهار آن
 رخصت نمیداد اگر آینده گاهی یاد فرموده بانجین امتیاز و سر-
 فرازی منظور و معزز فرمایند مزید افتخار و سر بالندی خاکسار
 خواهد بود زیاده حد ادب دولت و اقبال بیزوال مدام ملازم و قرین
 رکاب فیض انتساب باد برب العباد

هشتم

بموقف عرض بساط بوسان حضور موفور السرور فلک بارگاه قیصر
 پایگاه خداوند خدایگان دام اقباله و افضاله
 میرساند
 فدوی بتاريخ شانزدهم ماه اگست همراه رکاب فیض مآب ولی

dignity and rank long endure' having with him his son and dependents, arrived in health and safety at Moorshudabad on the 16th of August, and is constantly employed in praying for the health, welfare, and increase of rank and dignity of your Excellency, and of your illustrious sons. Since my arrival here, which is nearly a month, I have not had the honour of addressing you, first from want of opportunity, and secondly from the agitation of my mind, on beholding the comfortless and miserable state of my friends, who have been all attacked by a violent disease, from which few persons have escaped, I therefore hope you will pardon the omission. My lord, on account of this calamity, and by the advice of the physicians and others, who have had experience of this city, and have been confined to their beds every year during this season, till the month of December, owing to the corrupted state of the air and water, I have sent off all my children and family, on whose account I was so anxious, to Calcutta, on the 19th of the present month. In fact, if the air and water (or climate) of this place does not shortly improve, the city and its environs will very soon become ruined and desolate. At all events my master, whose merciful disposition and universal benevolence, incites him to administer comfort and improve and relieve the people from the miseries of disease and grief, has ever since his auspicious arrival here, been much distressed at the sight of the situation of this place. If it please God, from the blessing of the pure intention of his aforesaid Highness, every kind of misfortune and calamity will (speedily) be averted and removed. To say more, would exceed the limits of respect.